

กำเนิดและการก่อตั้งสถาบันวิทยุ
เสียงประชาชนแห่งประเทศไทย
ในฐานะเวทีสถาปนาความเป็นไทย
ทวนกระแสของพรรคคอมมิวนิสต์
แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2504-2508*

กนกวรรณ เปี่ยมสุวรรณศิริ**

Received: 17 August 2022

Revised: 9 October 2022

Accepted: 10 January 2023

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “กุหลาบแดงบานบนผืนแผ่นดินจีน: โครงการสร้างความเป็นไทยที่ปฏิวัติของกุหลาบ สายประดิษฐ์ พ.ศ. 2501-2517” ผู้เขียนขอขอบคุณ การสนับสนุนและความช่วยเหลือหลายรูปแบบจาก ศ.ดร.เกษียร เตชะพีระ อาจารย์ที่ปรึกษา, คุณวาทินี พนมยงค์ สายประดิษฐ์ ผู้ล่วงลับที่กรุณาเปิดบ้านให้ค้นคว้าเอกสารของคุณกุหลาบ, คุณพาขวัญ กาญจนาคม สำหรับการอุทิศตนจัดระบบเอกสารของคุณกุหลาบให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์สืบไป รวมถึงผู้ให้ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งนี้ ทัศนยะและข้อบกพร่องใด ๆ ในบทความย่อมเป็นของผู้เขียนเท่านั้น.

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; อีเมล: kanokwan.piamsuwansiri@gmail.com

รัฐศาสตร์สาร ปีที่ 44 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): หน้า 1-66

**The Origins and Formation of the Voice
of the People of Thailand Radio Station
as a Communist Party of Thailand's
Left-wing Nationalist Thainess
Advocacy c.1961-1965**

*Kanokwan Piamsuwansiri****

*** Master's Student, Department of Politics and Government, Faculty of Political Science, Thammasat University; E-mail: kanokwan.piamsuwansiri@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาประวัติศาสตร์กำเนิดและการก่อตั้งสถานีวิทยูเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย (สปท.) (พ.ศ. 2504-2508) องค์การโฆษณาที่ใหญ่และเป็นระบบที่สุดของขบวนการปฏิวัติไทยยุคสงครามเย็น โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ปัญญาชนฝ่ายซ้ายผู้ร่วมมีบทบาทหรือรู้เห็นเหตุการณ์ เพื่อศึกษาฐานคิดทฤษฎีที่รองรับการก่อตั้ง การก่อตั้งและบทบาทหน้าที่ของ สปท. จากการศึกษาพบว่า สปท. กำเนิดขึ้นภายใต้การดำเนินงานแบบรวมหมู่ของฝ่ายซ้ายระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และกลุ่มปรีดี พนมยงค์ โดยรับอิทธิพลจากแนวคิดสงครามประชาชนของพรรคคอมมิวนิสต์จีน (พคจ.) เพื่อต่อสู้ช่วงชิงอำนาจนำในสนามความหมายว่าด้วย “ความเป็นไทย” โดยกลุ่มพลังฝ่ายซ้ายใช้ยุทธวิธีทางภาษาศาสตร์เป็นเครื่องมือเสนอ “ความเป็นไทย” แบบประชาชาตินิยมฝ่ายซ้ายที่เน้นลัทธิเสมอภาคนิยม-สากลนิยมคอมมิวนิสต์เพื่อต่อสู้ค้ำจุนกับ “ความเป็นไทย” แบบชาตินิยมราชการของรัฐบาลเผด็จการทหารยุคจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์และยุคจอมพลถนอม กิตติขจรที่เน้นลัทธิทุนนิยม-เชื้อชาตินิยม-รัฐ-ทหารนิยม-กษัตริย์นิยม-สากลนิยมแอนตี้คอมมิวนิสต์ สงครามความเป็นไทยนี้เป็นข้อมูลสำคัญที่นำไปสู่การต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับกองกำลังของ พคท. ยาวนานกว่า 20 ปี (พ.ศ. 2508-2528)

คำสำคัญ: สถานีวิทยูเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย, สงครามเย็น, ความเป็นไทย, พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

Abstract

This paper aims to investigate the origins and formation of the Voice of the People of Thailand (VOPT) Radio Station (1961-1965), the main and systematically-organized propaganda organ of the Thai revolutionary movement during the Cold War. Based on documentary research and interviews with veteran leftist intellectuals, this article studies the theoretical premise of the VOPT's origins, including its formation and functions. The study finds that VOPT was formed by a cooperation between the Communist Party of Thailand (CPT) and the Pridi Banomyong group, under the influence of the People's War doctrine of the Chinese Communist Party (CCP), to fight for hegemony in the cultural political field of "Thainess". Between the VOPT, which advocated a left-wing nationalist "Thainess" on the basis of Egalitarian and Communist principles, and the Thai state, which propagated official nationalist "Thainess" based on the principles of Capitalism-Thai Ethnic nationalism-Bureaucratic Polity-Militarism-Royalism and Anti-communism principles. This cultural political war over "Thainess" was the important prologue of the People's War, or the armed struggle between government officials and CPT forces which lasted for more than 20 years (1965-1985).

Keywords: The Voice of the People of Thailand, Cold War, Thainess, Communist Party of Thailand